

פתיחה לפרק "האשה רבה"

רובו של פרק זה עוסק במכלול התוצאות מנישואי איסור כאלה: ביחס למעמד של האיש והאשה, חיובם בקרבן על שגגתם, מעמדם של הילדים שנולדו מנישואין אלה, בשאלה האם מותר לאיש או לאשה לחזור לבן הזוג הקודם ושאלת זכויותיה הממוניות של האשה שנישאה בנישואי ערוה. בעיה אחרת, גם היא הלכתית, מתעוררת לגבי התוצאות מביאת "בן תשע". לפי ההלכה רק ביאתו של בוגר (בן שלש עשרה שנה שהביא שתי שערות) נחשבת כביאה גמורה לכל דבר. ואילו ביאתו של ילד פחות מבן תשע אינה נחשבת כביאה כלל. אולם ילד מבן תשע שנים ויום אחד ביאתו נחשבת כביאה – אף כי בהיותו קטין אין לו כח קנין על ידי ביאה. ועיקר הדיון הוא בבירור התוצאות הנובעות מביאה כזו לענין ייבום.

עד כאן עסקה מסכת יבמות בעיקרה בבעיות השונות הנוצרות על ידי מותו של אחד מבני הזוג, כאשר אחד האחים לא הניח אחריו צאצאים. הדיונים נתהוו ונתמשכו בקשר לשאלות ולספקות הלכתיים (ופעמים גם עובדתיים) לגבי פרטים שונים, אבל מכל מקום עובדת המוות עצמה לא היה בה ספק. בפרק שלפנינו מתחיל הדיון במקרים של קבלת הודעה לאחד מבני הזוג על מותו של בן הזוג השני – ולאחר מכן מתברר כי הודעה זו היתה מוטעית.

בעקבות הודעה מוטעית כזו עלול לקרות שהאשה נישאת (או מחיימת) בעודה אשת איש, וכן שהאיש נושא את אחות אשתו שלא כדין. נישואין אסורים אלה, פעמים שנעשו בהרשאת בית הדין, אולם בעיקרו של דבר אין הוראה מוטעית של בית הדין יכולה לשנות את העובדות והאיסור עומד בעינו.